

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การสำรวจศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว และความตั้งใจท่องเที่ยวเลียนแม่น้ำในอนาคตในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เป็นการศึกษาแบบผสมผสาน (Mixed method research) ประกอบด้วย (1) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) โดยใช้เครื่องมือคือแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวเลียนแม่น้ำในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (2) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเลียนแม่น้ำในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีรายละเอียดของวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวเลียนแม่น้ำในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวเลียนแม่น้ำในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน คณะผู้วิจัยจึงคำนวณหาขนาดตัวอย่างจากสูตรกรณีไม่ทราบจำนวนประชากร (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2549, หน้า 178) ดังนี้

$$n = \frac{Z^2 pq}{e^2}$$

เมื่อ	n	=	ขนาดตัวอย่าง
	Z	=	ค่ามาตรฐานที่ได้จากตารางแจกแจงแบบปกติมาตรฐาน (Z score) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่น 95% มีค่า 1.96
	e	=	ค่าความคลาดเคลื่อนสูงสุดที่ยอมรับได้ กำหนดให้มีค่า 0.05
	p	=	ค่าสัดส่วนประชากร กำหนดให้มีค่า 0.5
	q	=	1- P

$$\begin{aligned}\text{แทนค่า } n &= \frac{(1.96)^2 (0.25)}{(0.05)^2} \\ &= \frac{0.9604}{0.0025}\end{aligned}$$

$$n = 384.16 \text{ คน}$$

จากการคำนวณได้กลุ่มตัวอย่าง 385 คน คณะผู้วิจัยจึงได้เพิ่มจำนวนตัวอย่างอีก 15 คน เพื่อให้ข้อมูลมีความเหมาะสมมากขึ้น ดังนั้นขนาดตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ มีจำนวนทั้งสิ้น 400 คน

1.3 การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Non-probability sampling) โดยวิธีการสุ่มแบบตามสะดวก (Convenience sampling) กับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวเลียบแม่น้ำในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาทั้งเรือขนาดใหญ่และขนาดเล็ก จนครบจำนวนกลุ่มตัวอย่างครบตามที่กำหนดไว้

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

2.1 กลุ่มเป้าหมาย ในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มผู้ประกอบการเรือท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ/ผู้บริหารโรงแรมและร้านอาหารที่ให้บริการเรือท่องเที่ยว จำนวน 10 คน (2) กลุ่มบุคลากรหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว จำนวน 5 คน (3) กลุ่มชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในท้องถิ่น จำนวน 5 คน (4) กลุ่มนักท่องเที่ยว จำนวน 5 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 25 คน ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแหล่งท่องเที่ยวเลียบแม่น้ำในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	จำนวนเป้าหมาย (คน)
- กลุ่มผู้ประกอบการเรือท่องเที่ยว ผู้ประกอบการโรงแรมและร้านอาหารที่ให้บริการเรือท่องเที่ยว	10
- กลุ่มบุคลากรหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว	5
- กลุ่มชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในท้องถิ่น	5
- กลุ่มนักท่องเที่ยว	5
รวม	25

2.3 วิธีการสุ่ม ใช้วิธีการสุ่มแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Non-probability sampling) ประกอบด้วย

2.3.1 วิธีการสุ่มแบบใช้วิจารณญาณ (Judgemental sampling) จากกลุ่มบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเลียบแม่น้ำในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและมีคุณสมบัติเหมาะสมในการให้ข้อมูล

2.3.2 วิธีการสุ่มแบบก้อนหิมะ (Snow ball sampling) โดยให้ผู้ให้สัมภาษณ์ข้อมูลแนะนำบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องและเหมาะสมที่จะให้ข้อมูลได้จนครบตามจำนวน 25 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวเลียบบแม่น้ำในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 400 คน

ขั้นที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) กับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเลียบบแม่น้ำในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) จำนวน 25 คน

ขั้นที่ 3 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาหาแนวทางการบริหารจัดการในการท่องเที่ยวเลียบบแม่น้ำในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยการมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 4 นำข้อมูลทั้งหมดที่รวบรวมได้ในขั้นที่ 1, 2 และ 3 มากำหนดกลยุทธ์การท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเลียบบแม่น้ำในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เครื่องมือในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

1.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามที่คณะผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยการศึกษาจากแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รูปแบบของแบบสอบถามเป็นแบบปลายปิด (closed form) ประกอบด้วยข้อความที่เป็นคำถามและมีคำตอบให้ผู้ตอบเลือกตอบข้อใดข้อหนึ่งที่ตรงตามความเป็นจริง แบบเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ และคำถามแบบปลายเปิด (opened form) ให้ผู้ตอบเขียนแสดงความคิดเห็น โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ทศนคติต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวเลียบบแม่น้ำในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
คำถามในตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับทศนคติต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวเลียบบแม่น้ำใน 4 กิจกรรม คือ (1) กิจกรรมทางศิลปวัฒนธรรม (2) กิจกรรมทางประวัติศาสตร์ (3) กิจกรรมทางศาสนา/ความเชื่อ (4) กิจกรรมกึ่งเชิงนิเวศ รวมจำนวน 13 ข้อ ลักษณะของคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ คือ ไม่สนใจเลย ค่อนข้างไม่สนใจ เฉยๆ ค่อนข้างสนใจ และสนใจมาก ให้ผู้ตอบเลือกคำตอบข้อใดข้อหนึ่งจากคำตอบที่ให้ไว้ โดยใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาค (Interval scale)

การแปลค่าคะแนนเฉลี่ยใช้การคำนวณสูตรอันตรภาคชั้น ดังนี้

$$\text{อันตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$= \frac{5 - 1}{5}$$

$$= 0.8$$

ระดับคะแนนและการแปลความหมายคะแนนจากคะแนนเฉลี่ย ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 การแปลความหมายระดับคะแนนและคะแนนเฉลี่ยของทัศนคติต่อกิจกรรมการท่องเที่ยว
เลียบแม่น้ำในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ระดับคะแนน	ระดับความสนใจ	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความสนใจ
5	สนใจมาก	4.21 – 5.00	มากที่สุด
4	ค่อนข้างสนใจ	3.41 – 4.20	มาก
3	เฉยๆ	2.61 – 3.40	ปานกลาง
2	ค่อนข้างไม่สนใจ	1.81 – 2.60	น้อย
1	ไม่สนใจเลย	1.00 – 1.80	น้อยที่สุด

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการท่องเที่ยวเลียบแม่น้ำ

คำถามในตอนที่ 2 แบ่งออกเป็น

- คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเลียบแม่น้ำทางเรือโดยทั่วไป จำนวน 5 ข้อ ลักษณะของคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ คือ ไม่เคยเลย นานๆ ครั้ง ปานกลาง ค่อนข้างบ่อย บ่อยครั้งมาก ให้ผู้ตอบเลือกคำตอบข้อใดข้อหนึ่งจากคำตอบที่ให้ไว้ โดยใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาค (Interval scale)

ระดับคะแนนและการแปลความหมายคะแนนจากคะแนนเฉลี่ย ดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 การแปลความหมายระดับคะแนนและคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการท่องเที่ยวเลียบแม่น้ำ

ระดับคะแนน	ระดับพฤติกรรม	คะแนนเฉลี่ย	ระดับพฤติกรรม
5	บ่อยครั้งมาก	4.21 – 5.00	บ่อยครั้งมาก
4	ค่อนข้างบ่อย	3.41 – 4.20	ค่อนข้างบ่อย
3	ปานกลาง	2.61 – 3.40	ปานกลาง
2	นานๆ ครั้ง	1.81 – 2.60	นานๆ ครั้ง
1	ไม่เคยเลย	1.00 – 1.80	ไม่เคยเลย

- คำถามเกี่ยวกับรูปแบบการท่องเที่ยวเลียบแม่น้ำในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 1 ข้อ ให้ผู้ตอบเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ โดยใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทนามบัญญัติ (Nominal scale)

- คำถามเกี่ยวกับจำนวนครั้งในการท่องเที่ยวเลียบแม่น้ำในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (รวมครั้งนี้ด้วย) จำนวน 1 ข้อ ให้ผู้ตอบระบุคำตอบเป็นตัวเลขจำนวนเต็ม โดยใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทอัตราส่วน (Ratio scale)

- คำถามเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวเลียบแม่น้ำในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา คือ (1) ค่าใช้จ่ายในการล่องเรือโดยเฉลี่ย (2) ค่าใช้จ่ายในการทำบุญ-สักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์โดยเฉลี่ย (3) ค่าใช้จ่ายในการซื้อของฝาก/ของที่ระลึก (4) ค่าใช้จ่ายโดยรวมในการท่องเที่ยวเลียบแม่น้ำ รวมจำนวน 4 ข้อ ให้ผู้ตอบระบุคำตอบเป็นตัวเลขจำนวนเต็ม โดยใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทอัตราส่วน (Ratio scale)

- คำถามเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเลียบแม่น้ำในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่เดินทางท่องเที่ยวในครั้งนี้ ให้ผู้ตอบเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ โดยใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทนามบัญญัติ (Nominal scale)

ตอนที่ 3 ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเลียบแม่น้ำในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

คำถามในตอนที่ 3 แบ่งออกเป็น

- คำถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเลียบแม่น้ำ จำนวน 35 ข้อ ลักษณะของคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ คือ ไม่ดีอย่างมาก ไม่ดี ไม่แน่ใจ ดี ดีมาก ให้ผู้ตอบเลือกคำตอบข้อใดข้อหนึ่งจากคำตอบที่ให้ไว้ โดยใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาค (Interval scale)

- คำถามเกี่ยวกับความสำคัญของศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเลียบแม่น้ำ จำนวน 35 ข้อ ลักษณะของคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ คือ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด ให้ผู้ตอบเลือกคำตอบข้อใดข้อหนึ่งจากคำตอบที่ให้ไว้ โดยใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาค (Interval scale)

โดยเป็นคำถามเดียวกันทั้งการประเมินทัศนคติและการประเมินความสำคัญ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ

(1) ด้านคุณค่าทางประวัติศาสตร์ แบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่

- ความเป็นเอกลักษณ์ จำนวน 6 ข้อ
- ความมีชื่อเสียง จำนวน 3 ข้อ

(2) ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

- การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว จำนวน 4 ข้อ
- ความปลอดภัย จำนวน 6 ข้อ
- สิ่งแวดล้อม จำนวน 6 ข้อ

(3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานในแหล่งท่องเที่ยว จำนวน 5 ข้อ

(4) ด้านการจัดการด้านการท่องเที่ยว จำนวน 5 ข้อ

ระดับคะแนนและการแปลความหมายคะแนนจากคะแนนเฉลี่ย ดังตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.4 การแปลความหมายระดับคะแนนและคะแนนเฉลี่ยของทัศนคติและความสำคัญของศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเลยบแม่น้ำในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ระดับคะแนน	ระดับทัศนคติ/ ความสำคัญ	คะแนนเฉลี่ย	ระดับทัศนคติ/ ความสำคัญ
5	ดีมาก/มากที่สุด	4.21 – 5.00	ดีมาก/มากที่สุด
4	ดี/มาก	3.41 – 4.20	ดี/มาก
3	ไม่แน่ใจ/ปานกลาง	2.61 – 3.40	ปานกลาง/ปานกลาง
2	ไม่ดี/น้อย	1.81 – 2.60	ไม่ดี/น้อย
1	ไม่ดีย่างมาก/น้อยที่สุด	1.00 – 1.80	ไม่ดีย่างมาก/น้อยที่สุด

เมื่อได้คะแนนทัศนคติต่อศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเลยบแม่น้ำและคะแนนความสำคัญของศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเลยบแม่น้ำแล้ว คณะผู้วิจัยจะนำคะแนนดังกล่าวไปใช้ประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเลยบแม่น้ำในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังตัวอย่าง

ตารางที่ 3.5 ตัวอย่างตารางการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเลยบแม่น้ำในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเลยบแม่น้ำ	ค่าเฉลี่ย ระดับทัศนคติ (1)	ค่าเฉลี่ย ระดับ ความสำคัญ	น้ำหนัก (3)	คะแนนถ่วง น้ำหนัก (1) × (3)
ด้านที่ 1 (จำนวน 9 ข้อ)				
ด้านที่ 2 (จำนวน 16 ข้อ)				
ด้านที่ 3 (จำนวน 5 ข้อ)				
ด้านที่ 4 (จำนวน 5 ข้อ)				
ผลรวม		(2)	1.00	(4)

โดยคณะผู้วิจัยจะดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. คำนวณหาค่าเฉลี่ยระดับทัศนคติต่อศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเลยบแม่น้ำ (1) และค่าเฉลี่ยระดับความสำคัญของศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเลยบแม่น้ำในแต่ละข้อ
2. คำนวณหาผลรวมของค่าเฉลี่ยระดับความสำคัญ (2) แล้วนำค่าเฉลี่ยระดับความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวเลยบแม่น้ำในแต่ละข้อหารด้วยผลรวมของค่าเฉลี่ยระดับความสำคัญ จะได้น้ำหนักของศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเลยบแม่น้ำในแต่ละข้อ (3) ซึ่งจะได้ผลรวมน้ำหนักเท่ากับ 1.00
3. นำค่าเฉลี่ยระดับทัศนคติ (1) คูณกับน้ำหนักของศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเลยบแม่น้ำ (3) ในแต่ละข้อ จะได้เป็นคะแนนถ่วงน้ำหนักของศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเลยบแม่น้ำในแต่ละข้อ

4. นำผลรวมคะแนนถ่วงน้ำหนักของศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว (4) ไปเทียบกับเกณฑ์ระดับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวว่าอยู่ในระดับใด โดยการแปลความหมายคะแนนจากคะแนนเฉลี่ย ดังตารางที่ 3.6

ตารางที่ 3.6 การแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยของระดับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเลยบแม่น้ำในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

คะแนนเฉลี่ย	ระดับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเลยบแม่น้ำ
4.21 – 5.00	สูงมาก
3.41 – 4.20	สูง
2.61 – 3.40	ปานกลาง
1.81 – 2.60	ค่อนข้างต่ำ
1.00 – 1.80	ต่ำ

ตอนที่ 4 ความตั้งใจท่องเที่ยวเลยบแม่น้ำในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในอนาคต
คำถามในตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับความตั้งใจท่องเที่ยวเลยบแม่น้ำในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในอนาคต จำนวน 4 ข้อ ลักษณะของคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ คือ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่เห็นด้วย เฉยๆ เห็นด้วย เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ผู้ตอบเลือกคำตอบข้อใดข้อหนึ่งจากคำตอบที่ให้ไว้ โดยใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาค (Interval scale)

ระดับคะแนนและการแปลความหมายคะแนนจากคะแนนเฉลี่ย ดังตารางที่ 3.7

ตารางที่ 3.7 การแปลความหมายระดับคะแนนและคะแนนเฉลี่ยของความตั้งใจท่องเที่ยวเลยบแม่น้ำในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในอนาคต

ระดับคะแนน	ระดับทัศนคติ	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความตั้งใจ
5	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	4.21 – 5.00	มากที่สุด
4	เห็นด้วย	3.41 – 4.20	มาก
3	เฉยๆ	2.61 – 3.40	ปานกลาง
2	ไม่เห็นด้วย	1.81 – 2.60	น้อย
1	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1.00 – 1.80	น้อยที่สุด

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเลยบแม่น้ำในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
คำถามในตอนที่ 5 เป็นคำถามเกี่ยวกับสิ่งที่นักท่องเที่ยวประทับใจในการท่องเที่ยวเลยบแม่น้ำในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในครั้งนี้ จำนวน 1 ข้อ และสิ่งที่ควรปรับปรุงเพื่อให้การท่องเที่ยวเลยบแม่น้ำในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้รับความนิยมมากขึ้น จำนวน 1 ข้อ ลักษณะของคำถามเป็นแบบให้ผู้ตอบเขียนแสดงความคิดเห็น โดยใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทนามบัญญัติ (Nominal scale)

ตอนที่ 6 ลักษณะส่วนบุคคล

คำถามในตอนที่ 6 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ครัวเรือนต่อเดือน และที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน รวมจำนวน 7 ข้อ ลักษณะของคำถามเป็นแบบให้เลือกคำตอบข้อใดข้อหนึ่งจากคำตอบที่ให้ไว้ โดยใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทนามบัญญัติ (Nominal scale) และเรียงลำดับ (Ordinal scale)

1.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การหาคุณภาพของแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยการหาความเที่ยงตรงและค่าความเชื่อมั่น ดังนี้

1.2.1 การวัดความเที่ยงตรง (Validity) โดยการให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) ได้แก่ ความสอดคล้อง ครอบคลุมของเนื้อหา และความถูกต้องเหมาะสมของภาษาที่ใช้ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลจริง

1.2.2 การหาความเชื่อมั่น (Reliability) คณะผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองเก็บข้อมูลจากกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยววันหยุดในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 30 คน แล้วคำนวณหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient method) ซึ่งมีสูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ	α	คือ	ค่าความเชื่อมั่น
	n	คือ	จำนวนข้อ
	S_i^2	คือ	ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	S_t^2	คือ	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทุกข้อ

ในการหาค่าความเชื่อมั่นตามสูตรนี้ ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในแต่ละส่วนและทั้งฉบับดังนี้

ตารางที่ 3.8 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ประเด็นแบบสอบถาม	ค่าความเชื่อมั่น
ตอนที่ 1 ทศนคติต่อกิจกรรมการท่องเที่ยววันหยุดในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	.9169
- กิจกรรมทางศิลปวัฒนธรรม	.8904
- กิจกรรมทางประวัติศาสตร์	.8861
- กิจกรรมทางศาสนา/ความเชื่อ	.9054
- กิจกรรมกึ่งเชิงนิเวศ	.7179
ตอนที่ 2 พฤติกรรมการท่องเที่ยววันหยุด	.9153

ตารางที่ 3.8 (ต่อ)

ประเด็นแบบสอบถาม	ค่าความเชื่อมั่น
ตอนที่ 3 ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเลียบแม่น้ำในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา แบ่งออกเป็น	
1. ทศนคติต่อศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเลียบแม่น้ำในจังหวัด พระนครศรีอยุธยา	.9619
- ด้านคุณค่าทางประวัติศาสตร์	.8028
- ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม	.9553
- ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานในแหล่งท่องเที่ยว	.9034
- ด้านการจัดการด้านการท่องเที่ยว	.9657
2. ความสำคัญของศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเลียบแม่น้ำในจังหวัด พระนครศรีอยุธยา	.9515
- ด้านคุณค่าทางประวัติศาสตร์	.8864
- ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม	.9321
- ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานในแหล่งท่องเที่ยว	.9157
- ด้านการจัดการด้านการท่องเที่ยว	.9642
ตอนที่ 4 ความตั้งใจท่องเที่ยวเลียบแม่น้ำในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในอนาคต	.9323
ค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับ	.9705

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview) ที่คณะผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยการศึกษาจากแนวคิดทฤษฎี แล้วกำหนดเป็นประเด็นกว้างๆ ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ในประเด็นต่อไปนี้

2.1.1 สถานการณ์การท่องเที่ยวเลียบแม่น้ำ

2.1.2 การบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว

2.1.3 การบริหารจัดการด้านบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานในแหล่ง
ท่องเที่ยว

2.1.4 การบริหารจัดการด้านการตลาดของแหล่งท่องเที่ยว/ผู้ประกอบการ

2.1.5 การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

2.1.6 แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเลียบแม่น้ำในอนาคต

2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การหาคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) จากนั้นคณะผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแล้วไปใช้เก็บข้อมูลจริงกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

เมื่อคณะผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามได้ครบตามจำนวนแล้ว จะนำข้อมูลทั้งหมดมาคัดเลือกจัดระบบ จัดกลุ่มข้อมูล แล้วนำมาวิเคราะห์ประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

1.1 การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) เพื่ออธิบายข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ทศนคติต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวเลียบแม่น้ำในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พฤติกรรมการท่องเที่ยวเลียบแม่น้ำ ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเลียบแม่น้ำในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ความตั้งใจท่องเที่ยวเลียบแม่น้ำในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในอนาคต และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเลียบแม่น้ำในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และการคำนวณคะแนนถ่วงน้ำหนัก

1.2 การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) เพื่อทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติดังนี้

1.2.1 การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา

โดยใช้ในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 และ 2 ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{XY}) จะมีค่าระหว่าง -1 ถึง 1 โดยกำหนดความหมายของค่า r_{XY} ดังนี้

ค่า r เป็นลบ แสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม

ค่า r เป็นบวก แสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน

ค่า r มีค่าเข้าใกล้ 1 หมายถึง X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน และมีความสัมพันธ์กันมาก

ถ้า r มีค่าเข้าใกล้ -1 หมายถึง X และ Y มีความสัมพันธ์กัน ในทิศทางตรงกันข้าม และมีความสัมพันธ์กันมาก

ถ้า r เข้าใกล้ 0 แสดงว่า มีความสัมพันธ์กันน้อย

ถ้า r เท่ากับ 0 แสดงว่า ไม่มีความสัมพันธ์กัน

เกณฑ์การแปลความหมายของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2544, หน้า 316) มีดังนี้

ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าใกล้ 1 (ประมาณ .70 ถึง .90) ถือว่ามีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง (ถ้าสูงกว่า .90 ถือว่าอยู่ในระดับสูงมาก)

ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เข้าใกล้ .50 (ประมาณ .30 ถึง .70) ถือว่ามีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง

ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เข้าใกล้ 0 (ประมาณ .30 และต่ำกว่า) ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็น 0 แสดงว่า ไม่มีความสัมพันธ์กัน

1.2.2 การวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression) เพื่อหาตัวแปรอิสระที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม ซึ่งเป็นการพิสูจน์ว่าตัวแปรอิสระใดที่มีผลต่อตัวแปรตาม และตัวแปรอิสระใดที่ไม่มีผลต่อตัวแปรตาม

โดยใช้ในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3

1.2.3 การวิเคราะห์ค่าที (Independent-Samples t-test) เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน

โดยใช้ในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4 ด้านเพศและสถานภาพ

การทดสอบ Levene's test for equality of variances ถ้าพบว่ามีค่าน้อยกว่า .05 หมายความว่า ค่าความแปรปรวนแตกต่างกันจะใช้ค่าสถิติ t-test ในกรณี Not equal variances ในการทดสอบความแตกต่าง แต่ถ้าพบว่ามีค่ามากกว่า .05 หมายความว่า ค่าความแปรปรวนไม่แตกต่างกันจะใช้ค่าสถิติ t-test ในกรณี Equal variances ในการทดสอบความแตกต่าง

1.2.4 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป

โดยใช้ในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4 ด้านอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ครัวเรือนต่อเดือน

การทดสอบ Test of homogeneity of variances ถ้าพบว่า Levene statistic มีค่าน้อยกว่า .05 หมายความว่า ค่าความแปรปรวนแตกต่างกันจะใช้ค่าสถิติ Brown-forsythe ในการทดสอบความแตกต่าง แต่ถ้าพบว่า Levene statistic มีค่ามากกว่า .05 หมายความว่า ค่าความแปรปรวนไม่แตกต่างกันจะใช้ค่า F-test ในการทดสอบความแตกต่าง

เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD ในกรณีที่ใช้ค่าสถิติ F-test และจะเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี Dunnett T3 ในกรณีที่ใช้ค่าสถิติ Brown-Forsythe

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกครบตามจำนวนที่กำหนดแล้ว คณะผู้วิจัยจะนำข้อมูลทั้งหมดมาบันทึกรายละเอียดตามประเด็นการสัมภาษณ์ และสรุปวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) เพื่อให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย